

## Секція 2

# ІННОВАЦІЙНІ МЕТОДИКИ ТА ІНФОРМАЦІЙНО- КОМУНІКАЦІЙНІ ТЕХНОЛОГІЇ НАВЧАННЯ І ВИХОВАННЯ МОЛОДШИХ ШКОЛЯРІВ

Бакуліна Н.В.,

*кандидатка філологічних наук, старший науковий  
співробітник відділу навчання мов національних меншин та  
зарубіжної літератури Інституту педагогіки НАПН України*

## ІННОВАЦІЙНІ ОСВІТНІ ТЕХНОЛОГІЇ В ІНТЕГРОВАНОМУ НАВЧАННІ МОВИ ІВРИТ У ПОЧАТКОВІЙ ШКОЛІ

Сучасні виклики та трансформаційні зміни у постіндустріальному суспільстві та процеси глобалізації й інтеграції в світі зумовлюють стрімкий розвиток усіх сфер життєдіяльності соціуму, зокрема оновлення освітньої екосистеми та визначення стратегічних пріоритетів [1]. Провідні напрями модернізації змісту освіти в Україні визначено у Концепції «Нова українська школа» [10], Державних стандартах початкової загальної [8] та базової середньої освіти [9], типових освітніх програмах, навчальних програмах і планах, міжнародних рекомендаціях, висвітлено у наукових джерелах.

Нині мова іврит як мова вивчення є одним із мовних курсів, який вивчається у ЗЗСО України з єврейським етнокультурним компонентом. Його запровадження відбувається на засадах компетентнісного, особистісно-орієнтованого й інтегративного підходів до навчання з огляду на культуровідповідну парадигму освіти, що **імплементовані у чинних навчальних програмах початкового навчання мови іврит**. [2]; [3]. Зміст навчання мови іврит у початковій школі відповідно до циклів навчання реалізовано через відповідні змістові лінії, які вже передбачають **вертикальну або внутрішньопредметну інтеграцію змісту**, що визначає особливості навчального предмету. Так, у 1 класі це «Практичний усний курс» (І семестр) і

«Навчання грамоти» (II семестр); 2 клас – інтегрований курс «Навчання грамоти»; 3 і 4 класи – інтегрований курс навчальних предметів «Мова іврит» і «Читання». Також у *чинних підручниках із мови іврит* для 1-3 класів ЗЗСО України [4]; [5], [6] та рукописі підручника для 4 класу дібрано навчальний матеріал для здійснення *горизонтальної інтеграції змісту навчання через міжпредметні та міжгалузеві зв'язки*. Це виявляється в інтеграції змісту навчання мови іврит і традиції, літератури, історії та культури єврейського народу, а також інших мов і культур, зокрема української, природничих наук і сучасних інформаційних технологій тощо.

Крім цього, в сучасній освітній практиці викладання мови іврит, особливо під час запровадження дистанційного та змішаного навчання, широкого застосування набули такі *інноваційні технології*: діалогові, ігрові, інтерактивні, інтеграційні, інформаційно-комунікаційні, модульні, структурно-логічні та тренінгові. Яскравим прикладом успішного впровадження інноваційних освітніх технологій в інтегрованому навчанні мови іврит є *проекти-методичні розробки вчителів-практиків*, створені в рамках проекту «Єврейський калейдоскоп», спрямованого на підвищення кваліфікації вчителів предметів єврейського циклу [7]. Так, *проект «Що є в класі? (система уроків для початкової школи з використанням Інтернет - ресурсів)»* (автор Кадкіна Ю., вчитель івриту НВК №141 м. Києва) сприяє інтеграції змісту навчання мови іврит та інформаційних технологій. Методологічними основами авторської методики стали ігрові й інформаційно-комунікаційні технології, елементи модульної технології та рухливі ігри. Для реалізації проекту було розроблено авторські навчальні матеріали на онлайн-платформах і сайтах LearningApps, Coreapp, Quizlet, а їх підготовка та презентація відбувалась за допомогою комп'ютера та смарт-дошки. *Проект «Єврейський календар. Пори року та погода»* (автор Зарицька Т., учитель івриту НВК №141 м. Києва) передбачав організацію онлайн-конференції на платформі Zoom та інтерактивні

позаурочні заходи з використанням ІТ-технологій. У рамках цього проєкту авторці вдалось зінтегрувати зміст навчання таких предметів: «Мові іврит», «Традиції єврейського народу», «Світ навколо мене» та «Географія». У своїй роботі вона задіяла як традиційні словесні та наочні методи та прийоми роботи (пояснення, розповідь, бесіда, вправи, демонстрація, ілюстрація), так і сучасні інтерактивні технології, спрямовані на вирішення практичних задач у парах і групах, на створення творчих учнівських робіт із використанням аудіо та відео матеріалів та ІКТ. У процесі дистанційного навчання використовувалися онлайн платформи Zoom, LearningApps, Kahoot і ресурси Google. *Проект «Уроки івриту в початкових класах в умовах дистанційного навчання. Із досвіду роботи» (автор Кригер І., вчитель івриту та традиції єврейського народу НВК №144 м. Дніпро)* мав на меті організацію змішаного навчання й інтеграції змісту мови іврит, єврейської традиції й інформаційних технологій за допомогою інтерактивних та ігрових технологій, творчих методів і методики «Перегорнутий клас». У своїй роботі авторка використовувала онлайн-платформи Zoom, LearningApps, сайти Quizizz та Italam.org, програму FastStone Capture, ресурси YouTube, а матеріали презентувала за допомогою Microsoft PowerPoint та інтерактивної дошки.

Отже, проблеми конструювання інтегрованого змісту навчання й упровадження інноваційних освітніх технологій підтверджують свою актуальність і перспективність як у методиці навчання мови іврит, так і інших мов і літератур корінних народів і національних меншин України, а також подальших теоретичних розвідок і прикладних досліджень для розвитку сучасної, якісної, конкурентоспроможної освіти.

### **Список використаних джерел**

1. Бакуліна Н. Пріоритети розвитку освіти з огляду на глобальні проблеми сучасності. *Шляхи розвитку науки в сучасних кризових умовах* : зб. тез І

міжнар. наук.-практ. інтернет-конф., м. Дніпро, 28-29 трав. 2020 р. Дніпро, 2020. Т. 1. С. 56-59. URL:

[https://lib.iitta.gov.ua/720850/1/Bakulina\\_%D0%A2.1%20-%2028.05.2020-29.05.2020-56-59.pdf](https://lib.iitta.gov.ua/720850/1/Bakulina_%D0%A2.1%20-%2028.05.2020-29.05.2020-56-59.pdf) (дата звернення 02.03.2021).

2. Бакуліна Н. В., Фалеса І. Ю. Типова навчальна програма з мови іврит для 1-2 класів закладів загальної середньої освіти : програми Нової української школи. URL:

<https://lib.iitta.gov.ua/713374/1/18tipova-navchalna-programa-z-movi-ivrit.pdf> (дата звернення 02.03.2021).

3. Бакуліна Н. В., Фалеса І. Ю. Навчальна програма з мови іврит та читання для 3-4 класів закладів загальної середньої освіти з навчанням українською мовою : програми Нової української школи. URL:

[https://lib.iitta.gov.ua/717428/1/%21%21%2125mova-ivrit-ta-chitannya-dlya-zzso-z-ukrainskoju-movoyu-navchannya3\\_4%D0%BA%D0%BB.pdf](https://lib.iitta.gov.ua/717428/1/%21%21%2125mova-ivrit-ta-chitannya-dlya-zzso-z-ukrainskoju-movoyu-navchannya3_4%D0%BA%D0%BB.pdf) (дата звернення 02.03.2021).

4. Бакуліна Н., Фалеса І. Іврит : підруч. для 1 кл. заг. сер. осв. з навч. укр. мовою. Чернівці : Букрек, 2018. 88 с. : іл. URL:

[https://lib.iitta.gov.ua/712064/1/Ivryt\\_2018\\_%D0%9C%D0%9E%D0%9D\\_%D0%9D%D0%91.pdf](https://lib.iitta.gov.ua/712064/1/Ivryt_2018_%D0%9C%D0%9E%D0%9D_%D0%9D%D0%91.pdf) (дата звернення 02.03.2021).

5. Бакуліна Н. В. Іврит : підр. для 2 кл. закл. заг. сер. осв. Чернівці : Букрек, 2019. 144 с. : іл. URL: [https://lib.iitta.gov.ua/717034/2/ivryt\\_22pv.pdf](https://lib.iitta.gov.ua/717034/2/ivryt_22pv.pdf) (дата звернення 02.03.2021).

6. Бакуліна Н. В., Яковлева О. М. Іврит : підр. для 3 кл. закл. заг. сер. осв. Чернівці : Букрек, 2020. 144 с. : іл. URL:

[https://lib.iitta.gov.ua/721667/1/IVRIT\\_3\\_Bakulina.pdf](https://lib.iitta.gov.ua/721667/1/IVRIT_3_Bakulina.pdf) (дата звернення 02.03.2021).

7. Бакуліна Н. В. Застосування інноваційних технологій у дистанційному навчанні предметів юдаїки. *Сучасні виклики і актуальні проблеми науки,*

- освіти та виробництва: міжгалузеві диспути* [зб. наук. пр.] : матеріали V міжнар. наук.-практ. інтернет-конф., м. Київ, 03 черв. 2020 р. Київ, 2020. С. 159-172. URL: [https://lib.iitta.gov.ua/720834/1/Bakulina\\_2020\\_06\\_03\\_tezy-159-172.pdf](https://lib.iitta.gov.ua/720834/1/Bakulina_2020_06_03_tezy-159-172.pdf) (дата звернення 02.03.2021).
8. Державний стандарт початкової освіти. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/688-2019-%D0%BF#Text> (дата звернення 02.03.2021).
9. Державний стандарт базової середньої освіти. URL: <https://www.kmu.gov.ua/npas/pro-deyaki-pitannya-derzhavnih-standartiv-povnoyi-zagalnoyi-serednoyi-osviti-i300920-898> (дата звернення 02.03.2021).
10. Нова українська школа. Концептуальні засади реформування середньої школи. URL: <https://mon.gov.ua/storage/app/media/zagalna%20serednya/nova-ukrainska-shkola-compressed.pdf> (дата звернення 02.03.2021).

**Бібік Н.М.,**

*докторка педагогічних наук, професорка,  
дійсний член НАПН України, головний науковий  
співробітник відділу початкової освіти імені О. Я. Савченко  
Інституту педагогіки НАПН України*

## **ТЕХНОЛОГІЧНИЙ ПІДХІД ДО РОЗВИТКУ СОЦІАЛЬНИХ УМІНЬ МОЛОДШИХ ШКОЛЯРІВ**

Якість шкільної освіти за міжнародними критеріями передбачає не лише функціональну грамотність учня, але й соціальні уміння і навички: уміння жити разом; уміння взаємодіяти з іншими в різних видах діяльності.

Нормативне забезпечення початкової ланки освіти задає вектор її оновлення. Зокрема, прийняття Національної рамки кваліфікації як «ключового інструменту» формування європейського освітнього простору на основі положень Болонської декларації і дозволяє досягти збалансованих обсягів,